

УДК 004.03: 658

Ф 33

Г.М. Федоренко, студентка

Національний університет кораблебудування, м. Миколаїв

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ КОРПОРАТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ*

Проаналізовано три найбільш відомі на вітчизняному ринку корпоративні інформаційні системи (КІС). Визначено переваги кожної КІС, а також причини поширення системи "1С: Підприємство 8.0" на більшій частині ринку порівняно з іншими системами.

Проанализировано три наиболее известные на отечественном рынке корпоративные информационные системы (КИС). Определены преимущества каждой КИС, а также причины распространения системы "1С: Предприятие 8.0" на большей части рынка по сравнению с другими системами.

Research analyses three informational corporate systems which became the most widespread products at the national market. The advantages of each CIS were identified and also were reflected the causes of taking over the biggest part of the market by 1С: enterprise 8.0 comparing with other systems.

Ключові слова: корпоративні інформаційні системи, інформаційне суспільство, інформаційні комунікації, сумісність інформаційних систем, модифіковані інформаційні системи.

Постановка проблеми. Сьогодні суспільство знаходиться на новому етапі розвитку цивілізації, що характеризується наступним: збільшенням ролі інформації та знань у житті суспільства, зростанням частки інфокомунікацій, інформаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, створенням глобального інформаційного простору, який забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їхніх соціальних та особистих потреб в інформаційних продуктах і послугах.

Нова історична фаза розвитку цивілізації – "інформаційне суспільство" – зумовлює бурхливий генезис інформаційних систем як неодмінного атрибуту повсякденного життя та бізнесу.

Саме інформаційні системи стають головним інструментом бізнесу, оскільки значне зростання обсягів накопичення та циркуляції інформації, що необхідна для ефективного прийняття управлінських рішень і розробки стратегії розвитку підприємства, потребує постійного аналізу та структуризації [2]**.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідженню корпоративних інформаційних систем та аналітичних баз даних присвячено багато наукових праць. Серед науковців слід відзначити наступних: В.В. Скачкову, І.І. Берендєєва [1], М.Г. Радченка [2], Г.М. Устинова [3]. Однак питання вибору

---

* Стаття виконана під керівництвом канд. техн. наук, доц. В.І. Голікова.

** Обзор рынка отечественных ERP-систем [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.ci.ru/inform20_04/p.

КІС вивчене недостатньо. Потребують детального вивчення такі питання, як техніко-економічне обґрунтування впровадження певного виду КІС у залежності від розміру, роду діяльності суб'єкта господарювання; розробка універсального алгоритму або показників та критеріїв, за якими можна проводити порівняльну характеристику КІС.

Метою дослідження є аналіз можливостей найпоширеніших інформаційних систем, які використовують підприємства та фірми, й виявити чинники, що впливають на розширення частки ринку їх виробників.

Виклад основного матеріалу. Корпоративна інформаційна система – це масштабована система, призначена для комплексної автоматизації всіх видів господарської діяльності великих та середніх підприємств, у тому числі й корпорацій, що складаються з групи компаній, які потребують єдиного систематизованого керування.

Доцільний та раціональний вибір КІС повинен задовольняти необхідні параметри ведення господарської діяльності. Інформаційна система може автоматизувати більше 80 % підрозділів підприємства*.

Особливості деяких КІС наведені у табл. 1, 2.

Таблиця 1. Особливості інформаційних систем

Характеристики	Системи управління		
	"Парус"	"1С"	"Галактика"
Сумісність з іншими системами	+	+	+
Єдина база даних	+	+	+
Надійний захист даних	+	+	
Повнотекстовий пошук		+	
Інтернаціоналізація		+	
Сумісність з офісними додатками	+	+	+
Масштабованість		+	+
Інтеграція з Web-технологіями	+	+	
Складання економічної звітності	+		+
Усього плюсів	6	8	6

У табл. 1 наявність кожної характеристики, яку мають аналізувати КІС, позначена плюсом. Останній рядок підсумовує наявні характеристики для кожної системи, за кількістю яких лідирує "1С: Підприємство 8.0".

У табл. 2 показано структури кожної корпоративної системи. Для КІС "Парус" структура розроблена у вигляді контурів, у межах яких виділяються бізнес-напрямки**. Для інших двох КІС вони розроблені у вигляді модулів.

* Общая архитектура платформы "1С: Предприятия 8.0" [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.yuglc.ru/produkts/1centerprise82>.

** ИТ-консалтинг, разработка, сопровождение корпоративных информационных систем (КИС), автоматизация предприятий, автоматизация бизнеса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://camco.ru/products/parus/principle>.

Таблиця 2. Структури корпоративних інформаційних систем

Система управління "Парус"		Структура системи	
		"Галактика"	"ІС: Підприємство 8.0"
Головні бізнес-напрямки (модулі)	Додатки системи управління "Парус"	1. Контур бухгалтерського обліку. 2. Контур управління виробництвом. 3. Контур управління взаємовідносин із клієнтами. 4. Контур адміністрування. 5. Контур управління персоналом. 6. Контур управління фінансами. 7. Контур логістики. 8. Контур галузевих та спеціалізованих рішень	1. Бухгалтерський та податковий облік. 2. Управлінський облік. 3. Торговий та операційний облік. 4. Складський облік та логістика. 5. Управління персоналом та кадровий облік. 6. Бюджетне управління. 7. Управління витратами та розрахунків собівартості. 8. Консолідація управлінської та фінансової звітності. 9. Управління ремонтами та обслуговуванням обладнання. 10. Охорона здоров'я. 11. Нерухомість. 12. Освіта. 14. Планове регулювання. 15. Виробництво. 16. Сільське та лісове господарства
Управління фінансами	Фінансове планування		
–	Бухгалтерський облік. Консолідація		
Маркетинг та логістика	Маркетинг (клієнти). Закупівля. Склад. Реалізація. Магазин		
Управління виробництвом	Облік витрат та калькуляція собівартості. Техніко-економічне планування. Технологічна підготовка виробництва		
Управління персоналом	Облік персоналу. Табельний облік робочого часу. Розрахунок заробітної плати		

Серед головних особливостей КІС "Парус" варто відзначити:

1) фінансове та матеріальне планування ресурсів підприємства з перспективним розвитком щодо підтримки календарного планування. Якісне розв'язання цієї задачі визначає основи ритмічної та узгодженої роботи всіх підрозділів підприємства;

2) облік факторів фінансово-господарської діяльності, що виникають у процесі функціонування підприємства;

3) "план-факт аналіз" виконання планів з можливістю деталізації виявлених відхилень відповідно до первинних документів, що пояснюють причину цих відхилень, для полегшення прийняття управлінських рішень.

В єдиному інформаційному просторі КІС "Галактика" підтримуються завдання бухгалтерського обліку, управління фінансами, логістикою, виробництвом, відно-

синами з клієнтами, персоналом. Засоби "Галактики" для підтримки прийняття рішень дозволяють проводити моніторинг і аналіз діяльності підприємства.

Існує три модифікації системи.

1. "Галактика" має найбільш повний функціонал і призначена для повномасштабної комплексної автоматизації бізнес-процесів.

2. "Галактика-прогрес". У системі реалізовані саме ті функціональні можливості, які необхідні підприємству на першій хвилі автоматизації управління: основні завдання бухгалтерського обліку, управління фінансами, логістикою й виробництвом.

3. "Галактика-старт" адресована компаніям з малими обсягами виробництва або невиробничої сфери, зацікавленим у швидкій автоматизації основних бізнес-процесів і які не планують у найближчому майбутньому інвестицій у масштабні проекти з впровадження інформаційних технологій.

Функціональні можливості дозволяють вирішувати основні завдання бухгалтерського обліку й управління логістикою. Серед зручностей "1С: Підприємство 8.0" слід виділити можливість зміни користувачем збережених даних, для чого відпадає необхідність створювати складні запити й переробляти результати їх обробки в об'єкти мови програмування, достатньо отримати об'єкт із бази даних, змінити його властивості та знову зберегти. Розробник при цьому має можливість написати обробку подій, пов'язаних зі зміною даних, виконуючи з їхньою допомогою різні перевірки й змінюючи за необхідності інші дані.

Крім того, наявність єдиної моделі позначається й на простоті освоєння системи. Уся розробка ведеться в рамках однієї системи понять та єдиному просторі типів даних. У розробника не виникає необхідності освоювати кілька моделей й витрачати зусилля на реалізацію переходів між ними на різних рівнях [2, с. 233].

Фахівці стверджують, що "1С: Підприємство 8.0" більш орієнтована саме на бухгалтера, хоча у цій системі реалізується не тільки функціонал бухгалтерського обліку. Системи "Парус" та "Галактика Експрес" використовуються в середньому бізнесі з амбіціями у 3–5-річний термін перейти у великий. Виходячи з даних, наведених у табл. 3, ми можемо зробити висновок про те, що система "1С: Підприємство 7.0" не випадково набула великого поширення особливо серед малого бізнесу, але "1С: Підприємство 8.0" успішно націлена на застосування й на великих підприємствах.

Таблиця 3. Порівняння корпоративних інформаційних систем

Програми	Сфера застосування	Термін впровадження	Вартість впровадження
"Галактика"	Нафтогазова галузь, енергетика, металургія, підприємства військово-промислового комплексу, харчова промисловість	4 міс.–1,5 року й більше	У середньому ліцензія на одне робоче місце – 2 тис. дол. Вартість впровадження складає близько 100 % цієї суми
"Парус"	Машинобудування, нафтогазові компанії, підприємства енергетичної галузі	4 міс.–1 рік і більше	Вартість ліцензії на одне робоче місце – 1..2 тис. дол. Вартість впровадження – 100..200 % ціни рішення

Продовж. табл. 3

Програми	Сфера застосування	Термін впровадження	Вартість впровадження
"ІС: Підприємство 8.0. Управління виробничим підприємством"	Машинобудування, харчова промисловість тощо	3...9 міс. і більше	Ліцензія на одне робоче місце – 150...600 дол.

Наприклад, компанія "Сандора", найбільший в Україні виробник натуральних соків, успішно завершила перший етап впровадження "ІС: Управління виробничим підприємством 8.0". У цей час до роботи в новій системі приступили співробітники центрального офісу й найбільшого заводу компанії, що розташовані в місті Миколаєві. Автоматизовано більше ніж 100 робочих місць. Серед перших результатів впровадження керівництво відзначає зниження транспортних витрат і трикратне збільшення швидкості формування звітності.

Але в "ІС: Підприємство 8.0" є і недоліки, які безпосередньо пов'язані із цією особливістю. Цей продукт направлений саме на програміста. Бухгалтер, незнайомий із програмуванням, навряд зможе зробити якісь суттєві настройки.

У експертів, що мають досвід роботи з "ІС: Підприємство 8.0" склалися наступне враження: ця КІС має суттєву перевагу – це не просто бухгалтерська система, це можливість управляти складом і торгівлею. Можна вважати, що це мова програмування, орієнтована для розробки облікових систем. Якщо виникне необхідність реалізувати функціонал, що виходить за межі бухгалтерського обліку, то восьма версія "ІС" з легкістю дозволяє це зробити. Економія часу й вартості впровадження зумовлюють їй високу конкурентоспроможність на обраному сегменті ринку. Особливо відзначають восьму версію бухгалтери, які стверджують, що численні додатки й удосконалення значно спростили розрахунки заробітної плати.

Восьма версія "ІС" більш досконала, але найближчими роками для невеликих організацій і тих, хто заощаджує на своїх витратах, але прагне стабільності й надійності, є сенс обрати сьому версію.

Висновки. 1. Виходячи з наведених нами порівняльних характеристик, думок фахівців можна з впевненістю стверджувати, що "ІС: Підприємство 7.0" та "ІС: Підприємство 8.0" охопили значну частку ринку користувачів завдяки орієнтації не тільки на великий бізнес, але й на малі підприємства. Крім того слід відзначити низьку ціну ліцензійного продукту порівняно з іншими виробниками та значну економію часу на введення в дію. Диференційований підхід допоміг завоювати різні сегменти ринку за різними галузями господарської діяльності. 2. Інформаційні системи "Парус" і "Галактика" занадто громіздкі, для підвищення своєї конкурентоспроможності на ринку їхнім виробникам необхідно розглянути варіанти: створення версій для невеликих підприємств або збереження своїх позицій шляхом покращення свого продукту й зменшення його вартості.

Список використаної літератури. 1. Берендеев, И. И. Программный комплекс "ІС: Предприятие 8.0" как платформа разработки бизнес-приложений КТПП [Текст] / И. Берендеев // САПР и графика. – 2005. – № 6. – С. 20–22. 2. Радченко, М. Г. ІС: Предприятие 8.1. Практическое пособие для разработчика. Примеры и типовые приемы [Текст] / М.Г. Радченко. – М. : ООО "ІС-Пабблишинг" ; С.Пб. : Питер, 2007. – 512 с. 3. Устинова, Г. М. Информационные системы менеджмента. Основные аналитические технологии в поддержку принятия решений [Текст] / Г. М. Устинова. – С.Пб. : Изд-во ДиаСофтЮП, 2000. – 368 с.